

Kommunikationsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om Rundradion Ab

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om Rundradion Ab (RP 13/2017 rd): Ärendet har remitterats till kommunikationsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Tanja Müller, kommunikationsministeriet
- specialforskare Jaana Boëlius, Konkurrens- och konsumentverket
- verkställande direktör Lauri Kivinen, Rundradion
- ordförande Kimmo Kivelä, Rundradions förvaltningsråd
- vice verkställande direktör Sanna Tuominen, Digita Oy
- direktör för samhällskontakter Petra Wikström, MTV Ab
- direktör Marcus Wiklund, Sanoma Media Finland Oy
- direktör Satu Kangas, Medieförbundet rf
- verkställande direktör Stefan Möller, RadioMedia
- generalsekreterare Esa Ylikoski, Fritänkarnas Förbund rf
- professor Mikael Hidén
- professor i filmvetenskap Anu Koivunen
- professor Olli Mäenpää
- professor Hannu Nieminen.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- sametinget
- Finska Hörsselförbundet rf
- Medieförbundet rf
- Synskadades förbund rf
- Radio- ja televisiotoimittajien liitto - Radio- och televisioneredaktörernas förbund r.y.
- Suomen audiovisuaalisen alan tuottajat - SATU ry
- Finlands Journalistförbund rf
- Ylen ohjelmatyöntekijät - Rundradions programarbetare ry
- professor i filmvetenskap Anu Koivunen.

Betänkande KoUB 11/2017 rd

Inget yttrande av

- Kommunikationsverket.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att lagen om Rundradion Ab ändras.

Rundradion Ab:s allmännyttiga uppdrag preciseras så att Rundradion ska tillhandahålla allmännyttiga innehållstjänster i allmänna kommunikationsnät både riksomfattande och på landskapsnivå. Den föreslagna formuleringen ersätter den nuvarande enligt vilken Rundradion kan tillhandahålla allmännyttiga innehållstjänster i allmänna kommunikationsnät både riksomfattande och regionalt. Det föreslås att det allmännyttiga uppdraget även preciseras så att det hör till Rundradions uppgifter att stödja bevarandet av det finländska kulturarvet, tolerans, jämlikhet, jämställdhet och kulturell mångfald. Detta ersätter bolagets nuvarande uppgift enligt vilken Rundradion ska stödja tolerans och kulturell mångfald.

Genom propositionen kompletteras Rundradions uppgifter så att de också omfattar främjande av yttrandefrihet, högklassig journalistik och mångfald inom medierna i den mån det är möjligt med beaktande av konkurrenslagstiftningen, bestämmelserna om statliga stöd och upphovsrättsliga frågor.

Genom propositionen stärks Rundradions förvaltningsråds ställning så att det i fortsättningen är förvaltningsrådet som fattar beslut om bolagets strategi. Dessutom införs bestämmelser om ett permanent förfarande med hörande av sakkunniga.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utskottet har tidigare behandlat Rundradion Ab bland annat i sitt betänkande om förvaltningsrådets berättelse till riksdagen om Rundradions verksamhet 2014 (KoUB 5/2015 rd — B 8/2015 rd). I det sammanhanget påpekade utskottet att Rundradion är underställd riksdagen, eftersom dess oavhängiga verksamhet ses som viktig för informationsförmedling på lika villkor och förverkligande av demokratin. I sitt betänkande om förvaltningsrådets berättelse till riksdagen om Rundradions verksamhet 2015 (KoUB 19/2016 rd — B 7/2016 rd) understryker utskottet vidare att Rundradion är en medieaktör som är underställd riksdagen och att opartiskheten och tillförlitligheten i dess informationsförmedling och övriga verksamhet anses viktigt med avseende på informationsförmedling på lika villkor, yttrandefrihet och stöd för demokratin. Utskottet anser att Rundradion har en central betydelse för informationsförmedling på lika villkor, yttrandefrihet och demokrati och upprepar de ståndpunkter som framgår av de tidigare betänkandena.

Utskottet ser positivt på den arbetsfördelning som föreslagits av den parlamentariska arbetsgruppen, att förvaltningsrådet ska svara för den strategiska styrningen av bolaget och att Kommunikationsverket ska svara för den tekniska övervakningen. Enligt utredning är syftet att stärka för-

Betänkande KoUB 11/2017 rd

valtningsrådets ägarstyrning i Rundradion på så sätt att rådet ska besluta om de allmänna strategiska riktlinjerna för bolagets verksamhet. Syftet är inte att förvaltningsrådets styrning ska omfatta journalistiska riktlinjer eller något specifikt innehåll som bolaget publicerar. Sakkunniga har uppgett att den parlamentariska arbetsgruppen har haft det här antagandet som utgångspunkt även om den inte explicit skrivit in det i sin promemoria. Utskottet framhåller att förvaltningsrådets strategiska beslutanderätt inte gäller de journalistiska vägvalen eller det innehåll som Rundradion publicerar.

Den mediepolitiska verkligheten har dock genomgått förändringar och därför finns det skäl att noga bevaka de ändringar som nu gjorts. Rundradion Ab är en medieaktör som är underställd riksdagen och därför är det med tanke på utvecklingen av bolagets verksamhet korrekt att den parlamentariska arbetsgruppen gått in för att förvaltningsrådet ska besluta om Rundradions strategi. När den nationella och internationella mediepolitiska miljön ständigt förändras är det viktigt att Rundradion fortsatt kan bedriva sin verksamhet och behålla sin position som förmedlare av tillförlitlig information på lika villkor utifrån de strategiska riktlinjer som kommer att läggas fast av förvaltningsrådet, som består av politiska aktörer.

Den parlamentariska arbetsgruppen har lagt fast att Rundradion bör öka programinköpen från inhemska och europeiska oberoende produktionsbolag och anskaffningen av produktionstjänster och övriga inhemska framförande- och användningsrätter med 30–35 procent fram till 2022. Målet skrivs inte in i lagen, men förvaltningsrådet ska årligen fatta beslut om fokus och tidsplan för de här inköpen.

Här vill utskottet påpeka att besluten har betydelse för Rundradions image och profilering. Därför bör bolaget noga överväga vilka kriterier som ska gälla för de program som köps in. I fråga om kvalitativa kriterier måste tillförlitlighet och andra kriterier för samhällsomfattande tjänster vägas in. När det gäller innehållskriterier är det viktigt att bolaget profilerar sig i förhållande till andra aktörer och konkurrenter, framför allt med tanke på skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster. Rundradion Ab har beställansvar för de program som köps in och bör således också ta hänsyn till eventuella underentreprenader.

I fråga om regionala redaktioner konstaterar utskottet att det finns ett klart behov av regional programproduktion och regionala beslut om programinnehåll. Utskottet upprepar i övrigt de ståndpunkter som ingår i de tidigare betänkanden som nämns ovan.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunikationsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 13/2017 rd utan ändringar.

Betänkande KoUB 11/2017 rd

Helsingfors 6.6.2017

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Ari Jalonon saf
vice ordförande Mirja Vehkaperä cent
medlem Mikko Alatalo cent
medlem Katja Hänninen vänst
medlem Jyrki Kasvi gröna
medlem Jukka Kopra saml
medlem Susanna Koski saml
medlem Suna Kymäläinen sd
medlem Mats Löfström sv
medlem Eeva-Maria Maijala cent
medlem Jani Mäkelä saf
medlem Markku Pakkanen cent
medlem Jari Ronkainen saf
medlem Katja Taimela sd
medlem Ari Torniainen cent
medlem Sofia Vikman saml.

Sekreterare var

utskottsråd Mika Boedeker.